

Högvärdigste Herr Doctorns, Biskopens och
Ordensledamotens
så ock
Det Högvärdiga Domkapitlets
allerödmjukaste tjänare
Joh. Vilh. Snellman.

260 J. J. NERVANDER – J. V. SNELLMAN 8.V 1847 10
HUB, JVS handskriftssamling

Min Heders Bror,

Ofta har jag varit sinnad att skriva till Dig, men min sjuklighet hela denna vinter har vållat att när jag dessemellan varit frisk, så har jag haft så mycket eftersatta göromål, att jag alltid fått lof att taga vid dem, och Du vet att när man kan advocera med sitt samvete med förbärande af göromål, som man »borde» ha undan, så blir det ofta en undskyllan för att göra ingenting. Emellertid kan jag dock dessutom anföras, att jag då Collan afreste till Kuopio, hade ett bref på två tättskrifna postpappers ark färdiga att afsändas med Honom, men vid närmare eftersinnande ref jag det sönder och lär väl deri hafva gjort klokast; ty innehållet angick politika och våra åsichter äro i det afseendet så olika, att vi alldrig torde kunna inverka på hvarandra genom inbördes predikande. Antingen *kan* Du eller *vill* Du ej se saken från min synpunkt, och då är å min sida allt demonstrerande förgäfvets. Jag insåg, sedan jag hade skrivit besagde bref, denna »Vergeblichkeit», i synnerhet af en fras i ett af Dina sednaste bref till svar på mitt predikande angående den ringa vigt man bör fästa vid popularitet och det allmänna omdömmet. – För det, att jag *ifrigt* framställt – i akt och mening att varna Dig – det ringa värde *jag* satte på på besagda rariteter, så slöt Du att saken var sjuk å min sida. Det föll mig, sedan brefvet var färdigt, i hågen att allt ytterligare ordande angående saken vore lika enfaldigt af mig, som om jag skulle hafva skrivit till v. K<linckowström> att GeheimeRådstiteln ej vore något så särdeles att eftersträfvä och Han i anledning deraf dragit den slutsats att titlar och ordnar låge mig om hjertat, hvarefter jag ytterligare ville öfvertyga Honom att sådant ej vore fallet. Han sträfvar *dit* och tror derföre säkert, att alla skulle finna sig öfverlyckliga att hinna samma mål; Du anser »medborgares aktning för det högsta att eftersträfvä» och kan således ej fatta att någon kunde sätta sig öfver besagde aktning. Emellertid måste jag vidhålla, att i mina ögon denna aktning är af ganska prekärt värde, och så måste Sokrates och Phocion äfven hafva tänkt, efter de läto sina medborgare taga lifvet af sig, att ej tala om X:tus, om hvilken meningarne bland Hans landsmän måste hafva varit synnerligen delade. Åt v. K<linckowström> kunde jag åter säga att besagde Sokrates ej måste hafva varit mera mån omyttre äretecken, efter Han åt sin lärjunge Alcibiades afträdde det tapperhetspris, rätteligen tillkommit Honom sjelf. Troligen lär derföre Gubben på sitt vis varit af samma åsigt, som den jag vågar hysa på mitt vis

»Ich hab mein Sach' auf Nichts gestellt».

Vare dock engång för alla nog härom; resultatet blir dock i alla fall att lynne och omständigheter gifvit den riktning åt våra åsichter härom, att vi ej mera kunna förstå hvarandra; aber darum keine Feindschaft

säger Nordström.

Om dagens nyhet Ahlqvistska talet har Du väl hört, så att jag derom ej behöfver relatera. Det skulle göra mig ondt, om det gäfvē en anledning eller förevänning att vägra inrättande af en Finsk profession. Jag fruktar det. Sistledne vår var i anledning af den Polska skålen, befallningen om, Universitetets tillslutande på ett år redan *renskrifven*, ehuru man sedan var klok nog att inse obehöfligheten af detta steg. Nu säges Thronföljaren fundera på att afsäga sig Cancellariatet. Att GeneralG<uvernören> hädanefter ger och tar tillåtelse att utge tidningar vet Du, att J. M. af Tengström måste taga afsked från censorskabet för det att Han i suset lät flere »verfängliche Artikel» passera, samt att H<er><a>r Censorer nu äro strängare än någonsin, det torde Du veta. Den nya Censorn Aminoff strök ut den första nummer af morgonbladet som Han hade att censurera. Den ifyldes med Bokannoncer; dem strök Han ut. Slutligen insattes andra artiklar, men derjemte att Tidningen för oföretsda hinder på vanlig tid ej kunnat utkomma; äfven detta tillkännagifvande strök Han ut. Dermed var saken afgjord och Elmgren skilde sig från redaktionen efter en kort explikation med Aminoff, hvarvid E<lmgren> kallade A<minoff> »ett blindt verktyg för tyranniet»; men A<minoff> – och jag tror på fullt alfvarē – försäkrade att Han blott handlade enligt sin öfvertygelse. Läger man nu allt detta och öfriga restriktiva åtgärder tillsammans, så har Du godt kurage, ifall Du ännu »både principielt och ur klokhetens synpunkt af en möjlig framgång anser Dig rättfärdigad», samt »hoppas att den impuls hvartill» Du »medverkat icke varit gagnlös». Åtminstone frågade mig nyligen Berndtson, halft flat och halft förvånad, efter Aminoffs uppträdande: »Hvartill gagnade nu allt detta skrifvande?»

Du talar i Ditt sista bref om Dina »moderata åsigter». Skulle Du händelse vis tro på en absolut moderation, hvilken på alla tider och orter borde anses som moderation? Moderata åsigter i N<ord> A<merika> vore då moderata äfven i Turkiet?

Men äfven detta är ett kapitel, der vi ej kunna komma att förstå hvarandra.

Willebrandt har fått litterära reseunderstödet och Wallin har för fullföljande af sin resa fått Alexanders-stipendium, Schauman disputerar dessa dagar; Moberg och Arppe i slutet af månaden. Nylander, Sahlberg och Wirzén söka Naturalhistoriska professionen. Speciminationstid: Maj årtill.

Förslag äro väckta att höja fordringarne i Candidat och Student examen.

Woldstedt har fått sig en pojke. Det lyser i morgon första gången för Lille. Mina tre yngsta barn ha kikkhosta och Augusta har frossa, sedan Hon hela vintern haft Rheumatism i Hufvud och nacke. Frossan har väl blifvit couperad, men Hon känner sig ändock emellan åt ruskig. Borgström reser i sommar med hustru och de tre äldsta barnen till Tyskland, norra Italien Schweiz, Holland England och Sverge. Han bjöd mig 1 000 Rub<el> Silfver, om jag ville följa med, hufvudsakligast för att hjälpa Honom angående sockerbruks inrättning. Jag ansåg dock svårt att emottaga anbudet, hvarföre frågan förfallit. Gylden reser i sommar med Fru och Son till Italien.

Kommer Du i Vår till Helsingfors, så vet Du att jag har tillräkligt rum att herbergera Dig och Din Fru, ifall Hon skulle följa Dig, hvarom Du dock ej nämner något i Ditt bref. Augusta törs ej skriva till Din Fru, ty Hon är rädd att Du skall få se brefvet. Hon helsar emellertid hjertligen. Helsa likaledes från mig Din Gumma, Evelina S<chmidt>.

och min svaga sida Josephine ej till förglömmade.

Tuus
J. J. Nervander.

Hfors d. 8 Maj 1847.

261 J. V. SNELLMAN – J. J. TENGSTRÖM 31.V 1847 10
HUB, Kellgreniana

Högt Vördade Bror!

Jag anser mig böra mindre försumligt än eljest tacka för Brors sednaste kärkomna bref och för de nya bemödanden till mitt bästa, om hvilkas ringa framgång det underrättar mig. Jag kan också tillägga, att denna utgång föresväfvat mig, ehuru just icke precis sådan, den blef. Men jag förutsatte, dels att Fakulteten skulle frukta att kompromettera sig, om saken ansågs för en opinionsyttring, dels att Kansler skulle anse lämpligt icke stadfästa en möjlig kallelse från Fakultetens sida. Saken vore (d. ä. utgången vore) en skräpsak, om icke Vördade Bror dervid skulle erfarit förtreten att se ett förslag förkastadt. Men då man tager vänskapsfull vård om sådane passagerare som jag, äro dylika missöden oundvikliga. Min hjertligaste tacksamhet för, hvad Vördade Bror velat, rubbas deraf icke.

Jag funderar mycket, hvilket uttryck i mitt sednaste bref gifvit Vördade Bror anledning att hos mig förmoda förbittradt sinne. Dock vill jag beskedligt erkänna, att den förflutna tiden varit mig en pröfvotid, synnerligast med afseende på den klenmodighet, hvaraf jag finner de flesta menniskor styrda. Dessutom inser jag för hvarje dag klarare, att då man vill en sak, bär det sig icke att derjemte begära, hvad som följer af ett motsatt sträfvande. Således då jag icke kan förmå mig att afstå från något arbete för Finsk utveckling, så bör jag icke begära af de fördelar, som lättast köpas genom Ryska examina. Jag bråkar därför min hjerna med utvägar att blifva oberoende af de sednare, och min resa i sommar sträfvar åt det hållet.

Jag är också därför öfvertygad, att Professionen blir mig en påfvestol. Dock vill jag för Brors stora godhets och ett godt samvetes skuld göra försök. Berättar man fast i Grenna, att en Censor är min, den indragna Saimas utgifvares m. m. medsökande, så vet folket bestämdt, att jag påkostar kartan förgäfves.

Lemnar Vördade Bror således tjensten, för att gifva mig plats, så har Bror endast ledsnaden, att se planen stranda. Derföre om Bror orkar hålla ut, tills Robert kunde kompetera, så skulle dermed vinnas: 1:o längre fröjd för ungdomen af Vördade Brors dag för dag mera insedda och erkända fördomsfria rättsinniga ledning; 2:o en af samma ungdom (och mig bland dem) med stora förhoppningar omfattad Lärare, hvars ungdom och krafter i all händelse löfva blott förkofran; 3:o förtreten undvikas, att till allmän förtörnelse och till ingen åtnad lemna Vetenskapen i likgiltiga händer.

Upprepadt beder jag Vördade Bror betänka denna sak, på samvete anseende, att Bror här kan förena en Faders omsorg med allmänt gagn.

I all händelse brådskar ju icke med frågan, om blott Bror icke finner